

DAY 1

Apteekkien palvelupisteet – analyysi

Toteutettu Kaupan liiton toimeksiannosta

Sami Finne 20.3.2024

-
- Itsehoitolääkkeiden vapautus myyntiin apteekkien ulkopuolelle on mainittu hallitusohjelmassa, ja tämän toteuttamista varten on perustettu laaja-alainen työryhmä.
  - Apteekkien palvelupisteet eli kansanomaisesti ”lääkekaapit” ovat merkittävä paikallinen pilotti itsehoitolääkkeiden vapauttamiselle. Itsehoitolääkkeitä on ollut myynnissä kymmeniä vuosia apteekkien ulkopuolella yli sadassa myyntipisteessä, ja opit näistä pisteistä on hyvä hyödyntää.
  - Tässä lyhyessä tutkimuksessa on tutkittu seuraavia asioita:
    - Lääkekaappien valikoimat – apteekkien lupahakemusten sisältämät tuotteet, jotka Fimea on hyväksynyt
    - Lääkekaappien valikoimat – käytännön havainnot valikoimista.

Yleistä tietoa apteekkien palvelupisteistä

- Apteekkien palvelupisteet ovat toimineet vuodesta 2011 lähtien, sitä ennen Lääkekaappi-malli jo kymmeniä vuosia.
- Yhteensä 119 kpl¹, määrä vähentynyt viime vuosina. Viimeaikaisena syynä vähenemiseen on mm. verkkokaupan yleistyminen. Edellisen formaatin lääkekaappeja Suomessa on ollut jo vuodesta 1995 lähtien, parhaimmillaan yli 400 kpl.
- Sijainti pääosin ruokakaupoissa, huoltamoilla ja hotelleissa, myös lentokentillä. Myyntipiste ei saa antaa lääkeneuvontaa, vaan tämä järjestetään etätukena.
- Asiakkaat arvostavat palvelua paljon siellä, missä sitä on saatavilla².
- Luvanvaraista toimintaa, Apteekki hakee luvan Fimealta. Toiminta määritelty Fimean määräyksellä³.
- Lääkelain 52 a §:n 1 momentin mukaan apteekkari voi perustaa Fimean antaman luvan perusteella apteekin palvelupisteen haja-asutusalueelle tai kyläkeskukseen, jos siellä ei ole riittäviä toimintaedellytyksiä sivuapteekin pitämiseksi. Apteekin palvelupiste voidaan perustaa erityisestä syystä myös muualle turvaamaan lääkkeiden saatavuutta. Palvelupiste voidaan perustaa apteekin sijoittumisalueelle tai siihen rajoittuvan kunnan alueelle.
- Yliopiston apteekeilla ei ole lupaa perustaa palvelupisteitä, määritelty laissa.

1) Tieto Fimealta heinäkuun lopussa, yliproviisori Hanna Haataja antoi tiedon 9.11.

2) Tieto kaupoista, joissa palvelua on saatavilla, kyselyt PTY:n vk-ryhmässä

3) https://fimea.fi/documents/147152901/159465644/18146_M_12011.pdf/bea0e83b-9586-4644-b38c-db0802dd2702/18146_M_12011.pdf?t=1690202503544

Valikoiman analyysi – Fimealta anotut luvat apteekkien palvelupisteille

---

- Apteekin palvelupisteen lääkevalikoimaan saa sisältyä vain itsehoitolääkkeitä.
- Kun apteekki hakee lupaa palvelupisteelle, tulee sen hakemuksen liitteenä olla myös palvelupisteen valikoima.
- Apteekki voi lisätä tai vähentää tuotteita myöhemmin itsenäisesti, ilman ilmoitusvelvollisuutta Fimealle.
- Apteekkarin tulee laatia palvelupisteessä myytävistä lääkevalmisteista luettelo, johon merkitään lääkevalmisteiden säilytysolosuhteet sekä mahdolliset myyntirajoitukset.
- Kaupan liitto pyysi Fimealta tietopyynnöllä 15.2.2024 23:n palvelupisteen hakemusluvan valikoimaliitteet, jotka toimitettiin alkuperäisinä mutta anonymisoituina (ei yhdistettävissä varsinaisiin palvelupisteisiin tai apteekkeihin).
- Nämä valikoimat ovat siis apteekkarien turvalliseksi kokemia itsehoitomyynnissä vähittäiskaupassa, ja Fimean hyväksymiä tähän toimintaan.
- Seuraavilla sivuilla on keskeiset havainnot lupahakemuksissa esitetyistä valikoimista.

Yleisimmin myynnissä olevat itsehoitolääkkeet lääkekaapeissa – haettu tarjolle vähintään 50 prosentissa palvelupisteistä

Sijoitus	Lääkkeen nimi	Vahvuus
1	Zovirax	5 %
2	Hydrocortison	1 %
3	Kyypakkaus	50 mg
4	Strepsils – useita makuja	1,2 mg / 0,6 mg
5	Rennie – useita makuja	
6	Imodium	2 mg
7	Burana	400 mg
8	Bepanthen	50 mg/g
9	Bafucin Mint	
10	Primaspan	100 mg
11	Pamol F	250 mg
12	Pamol F	125 mg
13	Panadol	24 mg/ml
14	Panadol	500 mg
15	Microlax	
16	Resilar	3 mg/ml
17	Codetabs	
18	Somac Control	20 mg
19	Burana-Caps	400 mg
20	Voltaren Forte	23.2 mg/g
21	Panadol	125 mg
22	Panadol Hot	500 mg
23	Levolac	670 mg/ml
24	Ibumax	400 mg

Sijoitus	Lääkkeen nimi	Vahvuus
25	Panadol	60 mg
26	Otrivin Säilytysaineeton	1 mg/ml
27	Heinix	10 mg
28	Etono	20 mg/g
29	Hydrocortison	2.5 %
30	Ketorin	25 mg
31	Aspirin	500 mg
32	Panadol Forte	1000 mg
33	Natr. Chlorid.	9 mg/ml
		250 IU/g + 5 mg/g
34	Bacibact	
35	Finrexin Neo	
36	Obsidan Fe++	100 mg
37	Hirudoid Forte	4.45 mg/g
38	Burana	200 mg
39	Burana-C	
40	Otrivin Säilytysaineeton	0.5 mg/ml
41	Zyrtec	10 mg
42	Gaviscon	
43	Burana	20 mg/ml
44	Mobilat	
45	Finrexin	
46	Para-Tabs	500 mg
47	Telfast	120 mg

- Oheiset lääkkeet olivat tarjolla vähintään 50:ssä prosentissa lääkekaappeja.
- Joissakin lääkkeissä oli tarjolla useita pakkauskokoja, ja kaikki apteekit eivät olleet täsmentäneet pakkauskokoa lupahakemuksiin.
- Joissakin lääkkeissä oli useita makuja, jolloin ne on käsitelty yhtenä rivinä.

Suomen top 100 eniten myydyistä itsehoitolääkkeistä myyntiin haettiin apteekkarien toimesta 95%, ja vaikuttavan aineen perusteella 97%

Sija	Tuote	VNR	FIMEA
1	OFTAGEL 2,5 mg/g	023635	1
2	BURANA 400 mg	117648	1
3	PEGORION 12 g	053461	1
4	PRIMASPAN 100 mg	186611	1
5	PANADOL FORTE 1000 mg	519580	1
6	BURANA 400 mg	070009	1
7	BEPANTHEN 50 mg/g	195172	1
8	BURANA-CAPS 400 mg	145297	1
9	NIX 5 %	441642	1
10	CREON 25 000	073805	2
11	VOLTAREN FORTE 23,2 mg/g	505747	1
12	PANADOL 500 mg	057965	1
13	CODETABS	013194	1
14	KALEORID 1 g	128853	1
15	OTRIVIN MENTHOL SÄILYTYSAINETON 1 mg/ml	180539	1
16	JODIX 130 mg	012104	1
17	PEGORION 12 g	053452	1
18	NICORETTE FRESHMINT 1 mg	153579	1
19	MAKROGOLI ORION 12 g	588065	1
20	VOLTAREN FORTE 23,2 mg/g	502546	1
21	BEPANTHEN 50 mg/g	100131	1
22	GAVISCON	462503	1
23	VOLTAREN FORTE 23,2	519994	1
24	VAGIFEM	109499	1
25	SOMAC CONTROL	056698	1
26	IMODIUM 2 mg	569285	1
27	OTRIVIN SÄILYTYSAINETON 1 mg/ml	439794	1
28	VI-SIBLIN 610 mg/g	532226	1
29	NASO-RATIOPHARM 1 mg/ml	009270	1
30	PAMOL F 250 mg	009323	1
31	FINREXIN NEO	493437	1
32	PEGULOS 12 g	372996	1
33	SCHERIPROCT NEO 1,9/5 mg/g	003965	1
34	CALCICHEW D3 EXTRA APPELSIINI	573439	1
35	PANADOL 24 mg/ml	502182	1
36	PANADOL ZAPP 500 mg	070745	1
37	PAMOL F 500 mg	009334	1
38	BAFUCIN MINT	595195	1
39	LAXOBERON 2,5 mg	439786	1
40	DICLOFENAC RATIOPHARM 23,2 mg/g	175147	1
41	STREPSILS HUNAJA & SITRUUNA 1,2/0,6 mg	541169	1
42	PRECOSA 250 mg	590822	1
43	BACIBACT 500 IU/g+5 mg/g	455634	1
44	RENNIE PEPPERMINT	393633	1
45	BURANA 400 mg	136618	1
46	BAFUCIN MINT	077915	1
47	OBSIDAN FE++	577619	1
48	KALIUMKLORID ORIFARM 1 g	438274	3
49	DICLOFENAC RATIOPHARM 23,2 mg/g	557085	1
50	PRECOSA 250 mg	169766	1

51	LOMU DAL 40 mg/ml	001102	1
52	FINREXIN NEO	401688	1
53	OFTAGEL 2,5 mg/g	005494	1
54	OVESTIN 1 mg/g	509273	1
55	PEGORION 6 g	053480	1
56	BURANA 400 mg	436162	1
57	IMODIUM 2 mg	080755	1
58	JODIX 130 mg	012237	1
59	CALCICHEW D3 EXTRA SITRUUNA	503220	1
60	RENNIE PEPPERMINT	095272	1
61	HYDROCORTISON 2,5 %	085274	1
62	BURANA 40 mg/ml	445824	3
63	STREPSILS HUNAJA & SITRUUNA 1,2/0,6 mg	127383	1
64	CANESTEN 20 mg/g	535286	1
65	HEINIX 10 mg	536977	1
66	RESILAR 3 mg/ml	063842	1
67	BAFUCIN	412289	1
68	DICLOFENAC RATIOPHARM 23,2 mg/g	377250	1
69	BURANA-CAPS 400 mg	140917	1
70	CORSODYL 2 mg/ml	010900	1
71	PEGORION 12 g	053443	1
72	BURANA-CAPS 400 mg	591230	1
73	BEPANTHEN 50 mg/g	509497	1
74	DYMISTA 125/50	428910	2
75	LAXOBERON 7,5 mg/ml	066669	1
76	ZOVIRAX 5 %	081243	1
77	MICROLAX	182382	1
78	HEINIX 10 mg	139163	1
79	LOSEC 20 mg	081512	1
80	PANADOL PORE 500 mg	397302	1
81	PARA-TABS 1000 mg	163088	1
82	VI-SIBLIN 610 mg/g	532218	1
83	IBUSAL 400 mg	557173	1
84	SCHERIPROCT NEO KOMBI	003987	1
85	OTRIVIN COMP 0,5/0,6 mg/ml	141153	1
86	PYRVIN 100 mg	430473	1
87	HYDROCORTISON 2,5 %	478859	1
88	BEPANTHEN 50 mg/g	020778	1
89	VISCOTEARS 2 mg/g	521282	1
90	EMGESAN 250 mg	025792	1
91	KYPPAKKAUS 50 mg	190579	1
92	ROGAINE 50 mg/ml	014026	2
93	MUCOMYST 200 mg	477919	1
94	HISTEC 10 mg	021478	1
95	HYDROCORTISON 2,5 %	085282	1
96	RECIPECT 0,958/20 mg/ml	186080	1
97	STREPSILS MENTHOL 1,2/0,6/8 mg	179333	1
98	RENNIE PEPPERMINT	451340	1
99	CETIRIZIN-RATIOPHARM 10 mg	527691	1
100	IBUXIN RAPID 400 mg	598499	1

- Suomen top 100 eniten myydyistä itsehoitolääkkeistä vain viittä ei haettu myyntiin otoksen johonkin palvelupisteeseen.
- Näistäkin kahdella oli vastaava vaikuttava aine myynnissä (keltaisella merkatut).
- Apteekkarien hakemana ja Fimean hyväksymänä siis 97% suosituimmista itsehoitolääkkeistä on myytävissä lääkekaapeissa apteekkien ulkopuolella.
- Määrä voi vielä nousta, mikäli otoskoko laajennetaan, nyt otos oli noin 20% Suomen palvelupisteistä.
- Osa apteekkeista ei ole täsmentänyt pakkauskoosta lupahakemuksessa, ja silloin useammat pakkauskoot on huomioitu.
- Yhteensä otoksen palvelupisteiden valikoimissa oli 239 ihmisille käytettävää itsehoitolääkettä.

Seuraavat ATC-luokituksen mukaiset lääkeryhmät oli apteekkien toimesta haettu ja Fimean toimesta hyväksytty myyntiin apteekkien ulkopuolella

ATC-koodi ja -selite

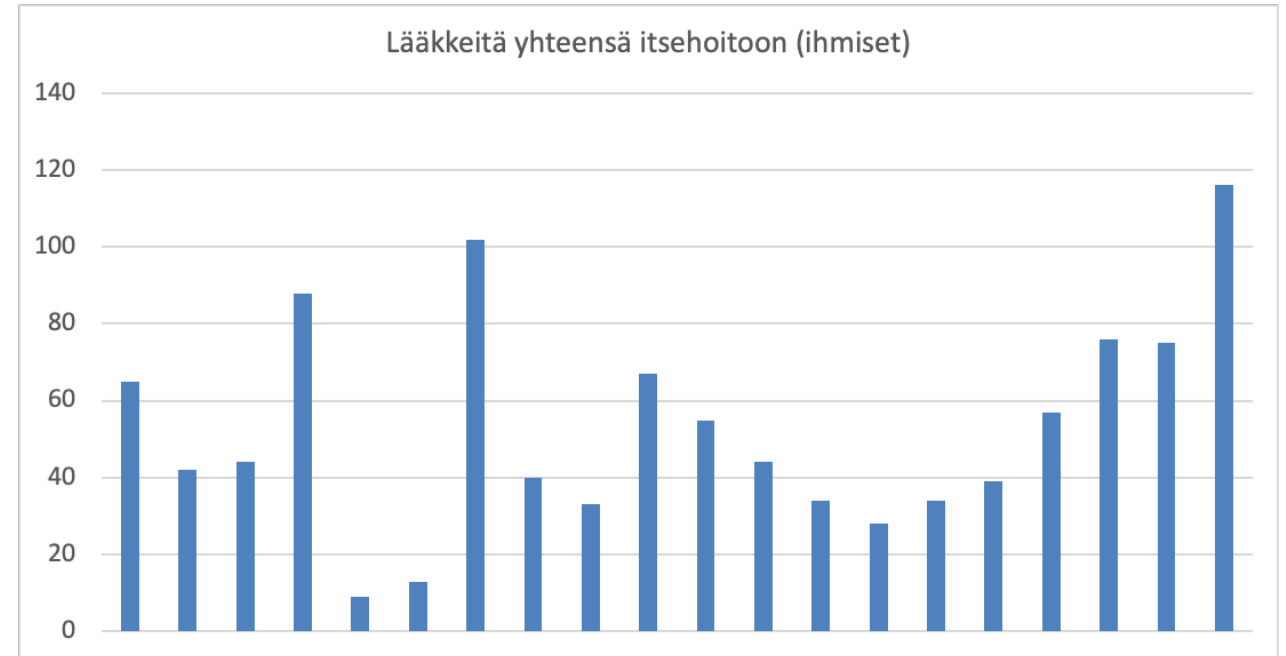
A01AB03 klooriheksidiini
A01AB11 muut
A02AD01 tavanomaiset aluminium/kalsium/magnesiumyhdisteet
A02BA03 famotidiini
A02BC01 omepratsoli
A02BC02 pantopratsoli
A02BC03 lansopratsoli
A02BC05 esomepratsoli
A02BC05 esomepratsoli
A02BX02 sukralfaatti
A02BX13 algiinihappo
A03AX13 silikonit
A06AB06 sennaglykosidit
A06AB08 natriumpikosulfaatti
A06AC01 ispaghula (psylliumin siemenet)
A06AC51 ispaghula, yhdistelmävalmisteet
A06AD11 laktuloosi
A06AD15 makrogoli
A06AD65 makrogoli, yhdistelmävalmisteet
A06AG11 lauryylisulfaatti ja lauryylisulfaattia sisältävät yhdistelmävalmisteet
A07BA01 lääkehiili
A07CA Elektrolyyttejä ja hiilihydraatteja sisältävät valmisteet
A07DA03 loperamidi
A07DA53 loperamidi, yhdistelmävalmisteet
A07FA02 saccharomyces boulardii
A07XA04 rasekadotriili
A11CC05 kolekalsiferoli (vitamiini D3)
A11DB B1-vitamiinin ja B6- ja/tai B12-vitamiinin yhdistelmävalmisteet
A11HA30 dekspantenoli
A12AA04 kalsiumkarbonaatti
A12AX Kalsiumin yhdistelmävalmisteet D-vitamiinin ja/tai muiden lääkeaineiden kanssa
A12BA01 kaliumkloridi
B01AC06 asetyylisalisyylihappo
B03AA01 ferroglysiinisulfaatti
B03AA07 ferrosulfaatti
B03AB05 rautaoksidipolymaltoosikompleksit
C05AA04 prednisoloni
C05BA01 organoheparinoidit

D01AC01 klotrimatsoli
D01AC02 mikonatsoli
D01AC08 ketokonatsoli
D01AC20 imidatsolit/triatsolit yhdistelmävalmisteina kortikosteroidien kanssa
D01AE15 terbinafiini
D03AX03 dekspantenoli
D04AA04 tripelelenniini
D06AX04 neomysiini
D06BB03 asikloviiri
D06BB06 pensikloviiri
D07AA02 hydrokortisoni
D07BA04 hydrokortisoni ja antiseptit
D07XA01 hydrokortisoni
D08AG02 povidonijodi
G01AF02 klotrimatsoli
G03CA03 estradioli
G03CA04 estrioli
G04BX01 magnesiumhydroksidi
G04CX02 sabalis serrulatae fructus
H02AB09 hydrokortisoni
J02AC01 flukonatsoli
J05AB11 valasikloviiri
M01AE01 ibuprofeeni
M01AE03 ketoprofeeni
M01AE03 ketoprofeeni
M01AE51 ibuprofeeni, yhdistelmävalmisteet
M02AA13 ibuprofeeni
M02AA15 diklofenaakki
M02AC Salisyylihappojohdoksia sisältävät valmisteet
N02BA01 asetyylisalisyylihappo
N02BA51 asetyylisalisyylihappo, yhdistelmävalmisteet
N02BE01 parasetamoli
N02BE51 parasetamoli, yhdistelmävalmisteet
N07BA01 nikotiini
P02CX01 pyriiviini
P03AC04 permetriini
R01AA05 oksimetatsoliini
R01AA07 ksylometatsoliini
R01AC02 levokabastiini
R01AD08 flutikasoni
R01AD11 triamsinoloni

R01AX10 muut
R02AA03 diklooribentsyylialkoholi
R02AB30 gramisidiini
R02AX03 bentsydamiini
R05CA10 yhdistelmävalmisteet
R05CB01 asetyylikysteiini
R05CB02 bromiheksiini
R05DA09 deksstrometorfaani
R05DB05 pentoksiveriini
R05FA02 opiumjohdokset ja ekspektorantit, lukuun ottamatta mukolyyttejä
R05FB02 yskänhillitsijät ja ekspektorantit, lukuun ottamatta mukolyyttejä
R05X MUUT VILUSTUMISLÄÄKKEET
R06AE05 meklotsiini
R06AE07 setiritsiini
R06AE09 levosetiritsiini
R06AX13 loratadiini
R06AX18 akrivastiini
R06AX22 ebastiini
R06AX26 feksofenadiini
R06AX27 desloratadiini
S01GA02 tetrysoliini
S01GX01 natriumkromoglikaatti
S01XA20 keinokyyneleet ja muut luokittelemattomat valmisteet
S02AA03 boorihappo
S02DA04 sinkokaiini
V03AB21 kaliumjodidi

Fimean tietojen lisäksi valikoiman analyysi toteutettiin 20:n palvelupisteen todellisten valikoimien pohjalta

- Selvitettiin myös valikoimat yhteensä 20 apteekkien palvelupisteestä, joiden sijainnit eri kaupan ryhmissä, huoltoasemilla ja hotelleissa.
- Valikoimat selvitettiin myyntipisteen tarkoista valokuvista, valikoimalistauksista, tai paikan päällä havainnoimalla.
- Mikäli tuotetta ei voitu tunnistaa kuvasta, se jätettiin pois analyysistä (alle 2% laskeva vaikutus kokonaismääriin).
- Keskimäärin myynnissä oli 53 kpl itsehoitolääkettä ihmisille.
- Valikoimien laajuus vaihteli suuresti pisteittäin (oheinen graafi). Lisäksi joistakin lääkkeistä oli tarjolla myös useampia pakkauskokoja.
- Kaikissa palvelupisteissä myytiin myös muita itsehoitoon liittyviä tuotteita, osassa myös lemmikeille tarkoitettuja itsehoitolääkkeitä.
- Myynnissä oli yhteensä 222 eri ihmisille tarkoitettua itsehoitolääkettä.

Kuvio 1. Valikoimakoot vaihtelivat paljon pisteittäin

Valikoima – top 30 eniten myynnissä olleet itsehoitolääkkeet

Sijoitus	Lääkkeen nimi	Vahvuus	ATC-koodi ja -selite
1	Burana	400 mg	M01AE01 ibuprofeeni
2	Zovirax	5 %	D06BB03 asikloviiri
3	Voltaren Forte	23.2 mg/g	M02AA15 diklofenaakki
4	Kyypakkaus	50 mg	H02AB09 hydrokortisoni
5	Primaspan	100 mg	B01AC06 asetyyilisalisyylihappo
6	Pamol F	250 mg	N02BE01 parasetamoli
7	Panadol	24 mg/ml	N02BE01 parasetamoli
8	Resilar	3 mg/ml	R05DA09 dekstrometorfaani
9	Codetabs		R05FB02 yskänhillsijät ja ekspektorantit, lukuun ottamatta mukolyyttejä
10	Somac Control	20 mg	A02BC02 pantopratsoli
11	Imodium	2 mg	A07DA03 loperamidi
12	Panadol	500 mg	N02BE01 parasetamoli
13	Rennie Peppermint		A02AD01 tavanomaiset aluminium/kalsium/magnesiumyhdisteet
14	Burana-Caps	400 mg	M01AE01 ibuprofeeni
15	Ibumax	400 mg	M01AE01 ibuprofeeni
16	Pamol F	125 mg	N02BE01 parasetamoli
17	Bepanthen	50 mg/g	D03AX03 dekspantenoli
18	Hydrocortison	1 %	D07AA02 hydrokortisoni
19	Ketorin	25 mg	M01AE03 ketoprofeeni
20	Strepsils Hunaja & Sitruuna	2 mg / 0,6 mg	R02AA03 diklooribentsyylialkoholi
21	Duphalac	667 mg/ml	A06AD11 laktuloosi
22	Etono	20 mg/g	D04AA04 tripelelenniini
23	Finrexin Neo		N02BA51 asetyyilisalisyylihappo, yhdistelmävalmisteet
24	Panadol Forte	1000 mg	N02BE01 parasetamoli
25	Panadol Hot	500 mg	N02BE01 parasetamoli
26	Naso-ratiopharm	1 mg/ml	R01AA07 ksylometatsoliini
27	Otrivin Menthol Säilytysaineeton	1 mg/ml	R01AA07 ksylometatsoliini
28	Kestine	10 mg	R06AX22 ebastiini
29	Microlax		A06AG11 lauryylisulfaatti ja lauryylisulfaattia sisältävät yhdistelmävalmisteet
30	Bepanthen	50 mg/g	D03AX03 dekspantenoli
31	Bacibact	1 g + 5 mg / g	D06AX04 neomysiini
32	Burana	200 mg	M01AE01 ibuprofeeni
33	Aspirin	500 mg	N02BA01 asetyyilisalisyylihappo
34	Panadol	125 mg	N02BE01 parasetamoli
35	Panadol	60 mg	N02BE01 parasetamoli

- Ohessa on top 30 eniten myynnissä ollutta tuotetta palvelupisteissä.
- Tuotteet ovat suosituimmuusjärjestyksessä.
- Luetellut lääkkeet olivat esillä yli 50% pisteistä, eli lukuisat apteekkarit ovat kokeneet nämä hyväksi itsehoitomyyntiin.

Suomen eniten myydyt (top 100) itsehoitolääkkeet – valikoimat olivat suppeammat kuin haetuissa luvissa, päällekkäisiä tuotteita vähennetty

Sija	Brand Name	Combined Pack	VNR	Palvel
1	OFTAGEL	OFTAGEL 2,5 mg/g eye gel, single-dose container 120 x 0,5 g	023635	3
2	BURANA	BURANA 400 mg tabl 30 fol	117648	1
3	PEGORION	PEGORION 12 g powder for oral solution in single-dose container 50 x 12 g	053461	1
4	PRIMASPAN	PRIMASPAN 100 mg gastro-resistant tabl 100 pcs	186611	1
5	PANADOL	PANADOL FORTE 1000 mg tabl 15 fol	519580	1
6	BURANA	BURANA 400 mg tabl 30 pcs	070009	1
7	BEPANTHEN	BEPANTHEN 50 mg/g oint 30 g	195172	1
8	BURANA	BURANA-CAPS 400 mg caps 30 fol	145297	1
9	NIX	NIX 5 % cr 30 g	441642	1
10	CREON	CREON 25 000 gastro-resistant caps 100 pcs	073805	2
11	VOLTAREN	VOLTAREN FORTE 23,2 mg/g gel 150 g	505747	1
12	PANADOL	PANADOL 500 mg tabl 30 fol	057965	1
13	CODETABS	CODETABS lozenge 20 fol	013194	1
14	KALEORID	KALEORID 1 g prolonged-release tablet 200 pcs	128853	1
15	OTRIVIN	OTRIVIN MENTHOL SÄILYTYSAINEETON 1 mg/ml nasal spray, sol 10 ml	180539	1
16	JODIX	JODIX 130 mg tabl 10 pcs	012104	2
17	PEGORION	PEGORION 12 g powder for oral solution in single-dose container 20 x 12 g	053452	1
18	NICORETTE	NICORETTE FRESHMINT 1 mg/dose oromucosal spray, solution 2 x 150 doses	153579	1
19	MAKROGOLI ORION	MAKROGOLI ORION 12 g powder for oral solution in single-dose container 50	588065	3
20	VOLTAREN	VOLTAREN FORTE 23,2 mg/g gel 50 g	502546	1
21	BEPANTHEN	BEPANTHEN 50 mg/g oint 100 g	100131	1
22	GAVISCON	GAVISCON oral susp 400 ml	462503	1
23	VOLTAREN	VOLTAREN FORTE 23,2 mg/g gel 100 g	519994	1
24	VAGIFEM	VAGIFEM 10 microg vag tabl 18 fol	109499	1
25	SOMAC	SOMAC CONTROL 20 mg gastro-resistant tabl 14 fol	056698	1
26	IMODIUM	IMODIUM 2 mg tabl 16 fol	569285	1
27	OTRIVIN	OTRIVIN SÄILYTYSAINEETON 1 mg/ml nasal spray, sol 10 ml	439794	1
28	VI-SIBLIN	VI-SIBLIN 610 mg/g gran 500 g	532226	3
29	NASO-RATIOPHARM	NASO-RATIOPHARM 1 mg/ml nasal spray, sol 10 ml	009270	1
30	PAMOL	PAMOL F 250 mg dispersible tabl 12 fol	009323	1
31	FINREXIN	FINREXIN NEO oral powder 20 pcs	493437	1
32	PEGULOS	PEGULOS 12 g powder for oral solution in single-dose container 50 x 12 g	572996	3
33	SCHERIPROCT	SCHERIPROCT NEO 1,9/5 mg/g rect oint 30 g	003965	1
34	CALCICHEW	CALCICHEW D3 EXTRA APPELSIINI 500 mg/20 mikrog chew tabl 100 pcs	573439	1
35	PANADOL	PANADOL 24 mg/ml oral susp 200 ml	502182	1
36	PANADOL	PANADOL ZAPP 500 mg tabl 30 fol	070745	1
37	PAMOL	PAMOL F 500 mg orodispersible tabl 12 fol	009334	1
38	BAFUCIN	BAFUCIN MINT lozenge 25 pcs	595195	1
39	LAXOBERON	LAXOBERON 2,5 mg caps 50 pcs	439786	1
40	DICLOFENAC RATIOPHARM	DICLOFENAC RATIOPHARM 23,2 mg/g gel 150 g	175147	3
41	STREPSILS	STREPSILS HUNAJA & SITRUUNA 1,2/0,6 mg lozenge 24 fol	541169	1
42	PRECOSA	PRECOSA 250 mg caps 20 pcs	590822	1
43	BACIBACT	BACIBACT 500 IU/g+5 mg/g oint 20 g	455634	1
44	RENNIE	RENNIE PEPPERMINT lozenge 96 fol	393633	1
45	BURANA	BURANA 400 mg tabl 20 fol	136618	1
46	BAFUCIN	BAFUCIN MINT lozenge 50 pcs	077915	1
47	OBSIDAN	OBSIDAN FE+ 100 mg caps 50 fol	577619	1
48	KALIUMKLORID ORIFARM	KALIUMKLORID ORIFARM 1 g prolonged-release tablet 200 pcs	438274	3
49	DICLOFENAC RATIOPHARM	DICLOFENAC RATIOPHARM 23,2 mg/g gel 100 g	557085	3
50	PRECOSA	PRECOSA 250 mg caps 50 pcs	169766	1

51	LOMUDAL	LOMUDAL 40 mg/ml eye drops, sol, single-dose container 60 x 0,35 ml	001102	3
52	FINREXIN	FINREXIN NEO oral powder 30 pcs	401688	1
53	OFTAGEL	OFTAGEL 2,5 mg/g eye gel 3 x 10 g	005494	1
54	OVESTIN	OVESTIN 1 mg/g vag cr 15 g	509273	2
55	PEGORION	PEGORION 6 g powder for oral solution in single-dose container 20 x 6 g	053480	1
56	BURANA	BURANA 400 mg tabl 10 fol	436162	1
57	IMODIUM	IMODIUM 2 mg orodispersible tabl 12 fol	080755	1
58	JODIX	JODIX 130 mg tabl 100 pcs	012237	2
59	CALCICHEW	CALCICHEW D3 EXTRA SITRUUNA 500 mg/20 mikrog chew tabl 100 pcs	503220	3
60	RENNIE	RENNIE PEPPERMINT lozenge 48 fol	095272	1
61	HYDROCORTISON	HYDROCORTISON 2,5 % cr 20 g	085274	1
62	BURANA	BURANA 40 mg/ml oral susp 100 ml	445824	1
63	STREPSILS	STREPSILS HUNAJA & SITRUUNA 1,2/0,6 mg lozenge 36 fol	127383	1
64	CANESTEN	CANESTEN 20 mg/g vag cr 20 g	535286	1
65	HEINIX	HEINIX 10 mg tabl 100 fol	536977	1
66	RESILAR	RESILAR 3 mg/ml oral sol 200 ml	063842	1
67	BAFUCIN	BAFUCIN lozenge 25 pcs	412289	1
68	DICLOFENAC RATIOPHARM	DICLOFENAC RATIOPHARM 23,2 mg/g gel 50 g	377250	3
69	BURANA	BURANA-CAPS 400 mg caps 20 fol	140917	1
70	CORSODYL	CORSODYL 2 mg/ml oromucosal sol 300 ml	010900	1
71	PEGORION	PEGORION 12 g powder for oral solution in single-dose container 10 x 12 g	053443	1
72	BURANA	BURANA-CAPS 400 mg caps 10 fol	591230	1
73	BEPANTHEN	BEPANTHEN 50 mg/g cr 30 g	509497	1
74	DYMISTA	DYMISTA 125/50 mikrog/annos nasal spray, susp 120 doses	428910	1
75	LAXOBERON	LAXOBERON 7,5 mg/ml oral drops, sol 30 ml	066669	1
76	ZOVIRAX	ZOVIRAX 5 % cr 2 g	081243	1
77	MICROLAX	MICROLAX rect sol 12 x 5 ml	182382	1
78	HEINIX	HEINIX 10 mg tabl 30 fol	139163	1
79	LOSEC	LOSEC 20 mg gastro-resistant tabl 14 fol	081512	1
80	PANADOL	PANADOL PORE 500 mg effervescent tabl 24 pcs	397302	1
81	PARA	PARA-TABS 1000 mg tabl 15 pcs	163088	1
82	VI-SIBLIN	VI-SIBLIN 610 mg/g gran 250 g	532218	1
83	IBUSAL	IBUSAL 400 mg tabl 30 fol	557173	1
84	SCHERIPROCT	SCHERIPROCT NEO KOMBI supp and rect oint 15 + 30 g	003987	3
85	OTRIVIN	OTRIVIN COMP 0,5/0,6 mg/ml nasal spray, sol 10 ml	141153	1
86	PYRVIN	PYRVIN 100 mg tabl 40 pcs	430473	1
87	HYDROCORTISON	HYDROCORTISON 2,5 % cr 100 g	478859	1
88	BEPANTHEN	BEPANTHEN 50 mg/g cr 100 g	020778	1
89	VISCOTEARS	VISCOTEARS 2 mg/g eye gel, single-dose container 120 x 0,6 ml	521282	3
90	EMIGESAN	EMIGESAN 250 mg tabl 200 pcs	025792	1
91	KYYPÄIKKAUS	KYYPÄIKKAUS 50 mg tabl 3 fol	190579	1
92	ROGAINE	ROGAINE 50 mg/ml cutaneous sol 3 x 60 ml	014026	2
93	MUCOMYST	MUCOMYST 200 mg effervescent tabl 25 pcs	477919	1
94	HISTEC	HISTEC 10 mg tabl 30 fol	021478	1
95	HYDROCORTISON	HYDROCORTISON 2,5 % cr 50 g	085282	1
96	RECEPT	RECEPT 0,958/20 mg/ml oral sol 150 ml	186080	1
97	STREPSILS	STREPSILS MENTHOL 1,2/0,6/8 mg lozenge 24 fol	179333	1
98	RENNIE	RENNIE PEPPERMINT lozenge 24 fol	451340	1
99	CEIBRIZIN-RATIOPHARM	CEIBRIZIN-RATIOPHARM 10 mg tabl 100 fol	527691	3
100	IBUXIN RAPID	IBUXIN RAPID 400 mg tabl 30 fol	598499	1

Punainen väri = ei myynnissä
Keltainen väri = tuote vastaavalla vaikuttavalla aineella myynnissä

- Top 100 itsehoitolääkettä edustaa 58% apteekkikanavan itsehoitolääkkeiden myynnistä. Näistä:
  - 82% oli myynnissä palvelupisteissä (+13% sama vaikuttava aine oli myynnissä – keltainen)
  - Vain 5% top 100 myytyjen itsehoitolääkkeiden vaikuttavista aineista ei ollut myynnissä palvelupisteissä

Myyntirajoitukset

MYyntIRAJOITUKSET

<u>KAUPPANIEMI</u>	<u>VAIKUTTAVA AINE</u>	<u>MYyntIRAJOITUS</u>
Burana 400 mg Burana-Caps 400 mg Burana-C 400 mg Ibumax 400 mg Ibusal 400 mg Ibuxin 400 mg Ibuxin rapid 400 mg	Ibuprofeeni	Yhteensä enintään 30 tablettia
Panadol Novum 500 mg Panadol Zapp 500 mg Panadol pore 500 mg Panadol Hot 500 mg Pamol F 500 mg Para-Tabs 500 mg Panadol Forte 1 g Para-Tabs 1 g	Parasetamoli	Enintään 30 tablettia/ annospussia 500 mg parasetamolia TAI Enintään 15 tablettia 1 g parasetamolia
Ketorin 25 mg Keto 25 mg	Ketoprofeeni	Enintään 15 tablettia
Aspirin 500 mg Disperin 500 mg	Asetyyilisalisyylihappo	Enintään 100 tablettia
Kestine 10 mg	Ebastiini	Enintään 30 tablettia
Recipect 150 ml	Kodeiini	Enintään 1 pullo
Resilar 200 ml	Dekstrometorfaani	Enintään 1 pullo
Postafen	Meklotsiini	Enintään 1 pakkaus

- Apteekki ohjeistaa kaupalle mahdolliset myyntirajoitukset.
- Myyntirajoitukset ovat samat kuin apteekille, joskin apteekki voi farmaseutin tai proviisorin harkinnasta poiketa näistä tapauskohtaisesti¹.
- Käytännössä usein yhden pakkauksen ostorajoite esim. särkylääkkeille.
- Ohessa esimerkki yhden kaupan myyntirajoiteohjeistuksesta.

Myös eläimille oli tarjolla monia tuotteita itsehoitoon

- Osa palvelupisteistä tarjosi myös tuotteita lemmikeille, valikoimat vaihtelivat pisteittäin paljon.
- Erityisesti haja-asutusalueilla nämä ovat tarpeellisia palveluita, ja vähentävät asiakkaiden matkustustarvetta ja parantavat avun saantia.
- Yleisimpiä olivat mm.
  - Matolääkkeet kissoille ja koirille (esim. Axilur ja Canex vet – suolinkais- ja hakamadot, Anthelmin vet – pyörö- ja heisimadot)
  - Paikallisvaleluliuokset punkeille ja kirpuille (Esim Fyperix Vet, Ataxxa, Bayvantic)
  - Purutabletit suolistohäiriöiden hoitoon (Esim. Canicur)
  - Suolistobakteerikannan ylläpito (esim. Aika Inupekt Forte Vet).
- Usein myös ei lääkkeellisiä tuotteita
  - Punkkipihdit ja –lassot
  - Lemmikkien hammastahnat.

Lääkekaapeissa myytiin myös useita itsehoitoon liittyviä tuoteryhmiä ja tuotteita, jotka eivät ole lääkkeitä

- Esimerkkejä tuotteista:

- Laastarit
- Vitamiinit (yleisimmät B-, C-, D- ja monivitamiinit)
- Lisäravinteet (kalsium, sinkki, magnesium, yms)
- Flunssan torjunta
- Maitohappobakteerit
- Yrttitipat
- Suuvedet
- Haavanpuhdistus
- Tukisiteet, sideharsot, kuitutaitokset
- Rakkojen ja känsien hoito
- Kylmägeelit
- Nenäsuihkeet
- Huulivoiteet
- Korvatulpat
- Korvatipat ja korvien puhdistus
- Silmätipat
- Huuliherpeslaastarit
- Punkkipihdit ja -lassot
- Melatoniini
- Pihkasalva
- Intiimihygieniä
- Käsi- ja naamarasvat ja -voiteet
- Käsidesi
- Täishampoot ja -kammat
- Kuumemittarit
- Piilolinssien hoitonesteet
- Pikakylmäpakkaus
- Hyönteiskarkotteet
- Raskaustesti
- Kuulokojeen paristo
- Sitruunahappo
- Palovammageeli
- Nenäkannut
- Koronatestit.

- Pääosin tuotteet ovat jo kaupan myytävissä nykyisinkin, koska eivät ole itsehoitolääkkeitä.
- Luontevia myydä samasta yhteydestä – ei lääkkeiden erottamista omiin kalusteisiin ja esillepanoihin.

Apteekkien palvelupisteiden kokemuksia – yhteenveto

- Kaupalla on pitkä kokemus – jo kymmeniä vuosia – itsehoitolääkkeiden myynnistä lääkekaapeissa ja palvelupisteissä.
- Apteekkien palvelupiste on asiakkaiden korkealle arvostama lähipalvelu, missä vain saatavilla. Määrää ei ole kuitenkaan saatu kasvatettua apteekkien panoksilla.
- Myynnissä on apteekkareiden ja Fimean turvallisiksi tunnistamia, yleisimpiä lääkkeitä. Apteekit ovat hakeneet luvan 95%:lle top 100 lääkkeistä myyntiin näihin pisteisiin.
- Itsehoitolääkkeiden lisäksi palvelupisteistä on saatavilla laaja kirjo terveyteen liittyviä tuotteita, lemmikkejä unohtamatta.
- Neuvonnan tarpeet pisteissä on havaittu mataliksi, ja etätuki on ollut toimiva ratkaisu. Tätä voidaan digitaalisella etätuella edelleen tehostaa (kuten Ruotsissakin).
- Reseptilääkkeiden toimitus palvelupisteisiin on hyvä palvelu, jota voidaan kehittää verkkokaupan toimitusten yksinkertaisemmalla toimintamallilla. Kauppa on turvallinen noutopiste, joka osaa lämpötilaseurannan.
- Kaupalla pitkä kokemus palvelupisteiden pyörittämisestä. Ketjutoimintamallilla ja omavalvonnalla laadukas toiminta voidaan skaalata tehokkaasti.
- Merkittävä laajentaminen mahdollista itsehoitolääkkeet vapauttamalla – reilusta sadasta tuhansiin pisteisiin – palvelut lähemmäksi asiakasta.

